

Brottsförebyggande arbete i Baronbackarna

Att minska risken för att barn och unga ska hamna i kriminalitet eller missbruk är ett av huvudmålen med det brottsförebyggande utvecklingsarbete som pågår i Baronbackarna i Örebro. Med fokus på åldersgruppen 10–12 år samarbetar skolan, socialtjänsten, fritidsgården, hälso- och sjukvården och polisen.

Sedan 2015 pågår samverkansarbetet Partnerskap Örebro som syftar till att förbättra livskvaliteten för medborgarna i fem socioekonomiskt utsatta områden i kommunen. Ett av områdena är Baronbackarna. En negativ utveckling med missbruk, drogförsäljning, omfattande skadegörelse och grov kriminalitet bland grupper av ungdomar och unga vuxna gjorde att man 2020 tog initiativ till att intensifiera det förebyggande arbetet i området.

– Vi insåg att det behövdes intensiva och samverkande brottsförebyggande åtgärder för att stoppa utvecklingen i Baronbackarna och förhindra att ungdomar dras in i kriminalitet, säger Thomas Gustafsson, verksamhetschef på Örebro kommun.

I TSI-arbetet i Baronbackarna har man utgått ifrån och utvecklat den befintliga struktur som Partnerskap Örebro har med skola, socialtjänst, regionen och polisen. Förutom strategiska ledningsgruppsmöten var femte vecka då enhetschefer delar lägesbilder och planerar insatser så har man tvärprofessionella möten varannan vecka. Då ses personal från skola och fritidsgård, socialtjänst, familje- och vårdcentral, och områdespolisen i Baronbackarna för att på individnivå diskutera ett antal barn som är i behov av stöd och insatser. Åldersgruppen 10–12 år är i fokus.

– Vi ser att allt yngre blir inblandade i negativa situationer och bland annat gör tjänster åt äldre kriminella, och det är därför vi behöver sätta in insatser i just den här åldersgruppen. Traditionellt har också våra fältassistenter ett uppdrag att börja jobba med barn från tonåren, så 10–12-årsgruppen faller lätt mellan stolarna, säger Thomas Gustafsson.

En viktig bit i samverkansarbetet har varit att se över vilka ansvarsgränser som finns mellan de olika verksamheterna och var det finns glapp. När slutar exempelvis elevhälsans ansvar och när tar primärvården vid? Genom att klargöra det underlättas möjligheten att samordna insatser och inte jobba i stuprör.

– Var glappen finns är något som ständigt diskuteras på ledningsgruppsmötena. Och kommer det upp något i gränslandet mellan exempelvis skola och hälso- och sjukvård är det viktigt att bestämma vem som tar ansvar för frågan, så att inget faller mellan stolarna. Det kan förekomma att en fråga kommer tillbaka efter att den förvaltning som tagit ansvar för den insåg att det kanske inte var deras ansvar. Då får vi lyfta det igen och lösa det på annat sätt eller med delat ansvar. Oftast går det bra, säger Thomas Gustafsson.

Barnen har inflytande i utvecklingsarbetet via fritidsgårdens ungdomsgrupper och skolans elevråd. Där bildas en referensgrupp till projektet TSI.

Tillsammans arbetar man utifrån följande mål:

- Minska risken för att ungdomar och barn ska bevittna och/eller hamna i missbruk eller kriminalitet.
- Bryta områdets negativa utveckling av brottslighet och öka tryggheten.
- Stärka förutsättningarna för barn och unga att nå målen för minst betyg E i skolan.
- Stärka förutsättningarna för att ge barn och unga en meningsfull fritid.
- Minska skadegörelse i Baronbackarnas centrum och på skolan.

Exempel på insatser:

- De elever som har betyget F i några ämnen kartläggs av elevhälsan. Många av barnen som inte når målen i skolan har föräldrar eller syskon som inte har jobb eller studerar och här vill man koppla på arbetsmarknadsavdelningen för att lotsa arbetslösa vidare.
- Skolan har anställt en socialpedagog som arbetar som familjestödare. Stödet är inriktat på barn i lågstadiet och ska utökas till barn i mellanstadiet. Där har föräldrarna tillgång till familjestödare för att prata om stort och smått.
- På socialtjänstens förebyggande enhet finns också föräldrastödare som ska hålla utbildningar för föräldrar till barn i åldersgruppen 10–12 år.
- Fritidsgården, som är en viktig mötesplats, ska samverka med föreningar och förvaltningen för utbildning, försörjning och arbete för att ge barnen en meningsfull fritid.
- De fritidsaktiviteter som erbjuds barn och unga ses över, förhoppningen är att fler ska få möjlighet att delta i dessa aktiviteter.
- Värdegrundsarbetet i skola och på fritidsgård ses över.
- Möjligheten att utbilda ANDT-coacher bland befintlig personal undersöks.
- Övervakningskameror sätts upp i centrum.
- Fältgruppen och polisen ska öka sin närvaro och synlighet i Baronbackarna.

- Yttre miljö, såsom belysning, ses över så att platser blir mindre attraktiva för kriminella aktörer.

Framgångsfaktorer och utmaningar

Att se till helheten för barnet och familjen och inte enbart enskilda omständigheter är en framgångsfaktor som identifierats i TSI-arbetet i Baronbackarna.

– När ett barn inte lyckas i skolan så är det inte bara skolans utmaning eller problem. Där kan även socialtjänsten, arbetsmarknadsenheten och fritidssektorn vara bidragande aktörer för att det ska gå bra för barnet. Vi måste jobba med hela familjen och se helheten runt barnet och inte fokusera på enskilda insatser som att till exempel sätta in extra resurser i skolan, säger Thomas Gustafsson.

En annan framgångsfaktor som identifierats i TSI-arbetet är att personalen känner till varandras verksamheter.

– Det är jätteviktigt att man inte bara jobbar i sin förvaltning och sitt stuprör, utan ser sammanhanget. Som en del i det får alla nyanställda inom Baronbackarna en introduktion då man träffar samtliga förvaltningar för att bredda kännedomen om verksamheterna och området, säger Thomas Gustafsson.

En utmaning som Thomas Gustafsson sett i utvecklingsarbetet är att verksamheterna inte är tillräckligt tillgängliga för målgruppen. Arbetet till stor del bedrivs under kontorstid, vilket kanske inte alltid passar barnen och familjerna.

– De allra flesta av oss lämnar området klockan 17. Vi skulle kunna tänka i lite andra banor och öka vuxennärvaron på andra tider och till exempel hålla vissa verksamheter öppna under helger och kvällar, säger han.

Arbetet är politiskt förankrat och ska utökas

Det brottsförebyggande TSI-arbetet i Baronbackarna är politiskt förankrat i respektive nämnd, men framförallt i kommunens sociala utskott för förebyggande främjande frågor som ligger direkt under kommunstyrelsen. Det är också förankrat hos politiken i Region Örebro.

– Det här utvecklingsarbetet är väldigt viktigt och vi jobbar nu på och kommer att utöka de tidiga brottsförebyggande åtgärderna i samverkan, säger Thomas Gustafsson.